

forslag træder i Kraft, og da ingen med Sikkerhed kan vide, hvor lang Tid det maatte kunne tage at føre disse Foranstaltninger igennem i Rigsdagen, mener jeg, at det slet ikke vil kunne gaa an at lade denne Lov, naar den er vedtagen og stadfæstet, bekendtgøre i Lovtidenden, før vi have alle de andre Spørgsmaal i Orden. Jeg haaber, at det skulde kunne lykkes at faa de Sager, som jeg nævnte, og hvad der ellers skulde vise sig hensigtsmæssigt, bragte igennem Rigsdagen i Løbet af et Aar, efter at denne Lov er vedtagen og stadfæstet, saaledes at der altsaa efter min Beregning vil komme til at hengaa tre Aar fra denne Lovs Vedtagelse og Stadfæstelse, indtil den vil kunne træde i Kraft — det er muligt, at jeg skuffes, men det er jo noget, som kun Fremtiden kan vise. Dernæst vil jeg anse det for meget heldigt, om end ikke uomgængeligt nødvendigt, at man, inden Retsplejeloven traadte i Kraft, naaede til en Forandring af den nugældende Straffelov. Jeg anser dog ikke dette for at være i den Grad uomgængelig fornødent, saaledes at man, naar alle andre Spørgsmaal ere bragte i Orden, af Hensyn hertil skulde vente med den foreliggende Lovs Kundgørelse. Vel tror jeg ikke, at dette Spørgsmaal om en Forandring af Straffeloven vil kunne løses paa et Aar, men man vil dog have de tre Aar, som jeg har nævnt, til at søge at faa Spørgsmaalet løst, og om det end vilde være meget heldigt og meget hensigtsmæssigt baade af Hensyn til den ny Retspleje og af andre Grunde at faa en Revision af Straffeloven gennemført, mener jeg dog ikke, det er i den Grad nødvendigt, at ikke Loven om Retsplejen skulde kunne træde i Kraft, om saa skulde være, forinden Straffelovens Revision var ført til Ende.

Endnu bliver tilbage for mig at berøre Spørgsmaalet om de Udgifter, som Retsreformen vil medføre. Herover skal jeg ikke opholde mig længe, da jeg maa tilstaa, at alt, hvad jeg derom kan sige, er, at den vil medføre betydelige Udgifter, men at det ikke er muligt paa det foreliggende Grundlag med nogen Sikkerhed at angive, hvor store disse Udgifter ville være, og det af denne ganske simple Grund, at det jo først med Sikkerhed kan angives, hvor store Udgifterne ville blive, naar man har det slaaet definitivt fast, hvorledes Organisationen og hele Landets Retsinddeling skal være, og naar det er slaaet fast, hvorledes Retsafgifterne skulle være, samt endelig, naar det er slaaet

fast, hvorledes de paagældende Embedslønninger skulle være — først naar alt dette foreligger, vil det være muligt at danne sig et nogenlunde nøjagtigt Overblik over, hvilke Udgifter denne Sag vil medføre. Paa det foreliggende Tidspunkt kan ingen — det føler jeg mig forvisset om — derom sige andet, end at det vil blive en betydelig Udgift. Men jeg skal derom sige, som jeg ogsaa har sagt i det andet Ting, at Spørgsmaalet om Udgifterne maa selvfølgelig, om det end er et Spørgsmaal, man ingenlunde helt kan se bort fra, stille sig i anden Række lige over for Gennemførelsen af en Sag, som er af saa stor Betydning for hele vort Folk, som den foreliggende Sag utvivlsomt er, en Sag, hvis Ordning er udtrykkelig paabudt i vor Grundlov, og som nu i 54 lange Aar har ventet paa sin Løsning.

Jeg skal hermed anbefale Forslaget til det høje Ting og haaber, at det maa møde en lige saa gunstig Modtagelse her som den, der er bleven det til Del i det andet Ting.

Nellemann: Det vil vel være de fleste af de Herrer bekendt, at jeg har beskæftiget mig ikke saa lidt med den foreliggende Sag, og at jeg ogsaa i sin Tid — for en 22-23 Aar siden — har forelagt Forslag til den Reformers Gennemførelse, hvorom der nu er Spørgsmaal. Uagtet der nu paa mange Punkter er Forskel eller Ulighed mellem det Forslag, jeg i sin Tid forelagde, og det nærværende, saa er der dog i de store Hovedprincipper for saa vidt ingen Ulighed mellem dem, som ogsaa det Forslag, jeg i sin Tid forelagde, gik ud paa en Gennemførelse af Mundtlighed, paa en Adskillelse af Forvaltning og Retspleje og paa Indførelse af Nævninger. Naar jeg bortser fra Spørgsmaalet om politiske Lovovertrædelser, som den Gang ikke spillede nogen Rolle, og som ingen, saa vidt jeg erindrer, sysselsatte sig med, er der heller ikke saa stor Forskel i Henseende til det Omfang, som Nævningernes Medvirkning skal have. Jeg vil blot her tillade mig at gøre den Bemærkning, at det jo er fuldstændig rigtigt, hvad den højtærede Justitsminister har sagt, at man i nogle og halvtredsindstyve Aar, det vil altsaa sige fra ganske kort Tid efter Grundlovens Givelse i 1849, har arbejdet paa denne Opgave. Men det maa dog erindres, at man i lang Tid, nemlig i hele det første Afsnit af den nævnte Periode, kun befattede sig med Spørgsmaalet om den kriminelle Retspleje og navnlig med Ind-